

DIE AMP VAN DIE PREDIKANT

Koning, priester en profeet

In hierdie artikel word 'n poging aangewend om die bekende drie-ampte leer of munus triplex (koning, priester, profeet) te benut vir 'n verstaan van die leraarsamp vandag. In 'n tyd van identiteitsonsekerheid, roepingsverlies en fragmentering van die amp kan hierdie drie-ampte leer help om enersyds meer gefokus oor die saak te dink en andersyds help dit om die kernfunksies van die predikant Bybels en teologies te verstaan. Sodoende kan die veelkantigheid van die saak in die oog gehou word, sonder dat die spesifieke fokus verlore gaan.

Die voorstel in hierdie derde en laaste artikel in ons reeks oor die amp van die predikant is dat ons met 'n breë drieledige indeling werk (vorige twee artikels by www.gemeentes.co.za). Hiervolgens word die priesterlike werk gefokus op nabyheid aan mense en hul lewens, profetiese werk gefokus op nabyheid aan God, sy woord en die beloftes van sy evangelie, en die koninklike werk gefokus op die organisasie en bestuur van die "huishouding van God" ter wille van die beliggaming van die evangelie in die gesamentlike lewe van die gemeente. Iets meer oor elkeen van hierdie drie ampte werp lig op die saak:

PRIESTERS

Priesters sien mense raak, neem hulle lewens se lief en leed ernstig en reflekteer iets van God se troue en liefdevolle verbintenis aan mense.

- Dit vra van priesters dat hulle tyd spandeer met mense, dink aan mense, luister na mense.
- Dit beteken veral dat ons die pyn en seer van hul lewens sal raaksien en verstaan.
- Priesterlike liefde vir mense is meer as 'n natuurlike affiniteit vir mense of om 'n eks-trovert te wees en te hou van geselskap. Dit is veranker in die hart van die evangelie, dit is God se liefde vir mense.
- Weselik aan die werk van die priester is dat die fokus op mense nie individualisties is nie, maar juis op mense se verband met die geloofsgemeenskap. Priesters bou gemeenskap.

Die sentrale plek of lokus waarvanuit priesterlike werk gedoen word, is die kultus – in ons tyd: die erediens.

- Priesters spandeer baie tyd om na te dink oor die erediens en mee te werk daaraan

dat mense hulle erediensdeelname sinvol en geseënd beleef. Die kern van 'n sinvolle en geseënde eredienservaring is dat 'n mens weet dat jy in die teenwoordigheid van die lewende en seërende God was.

- Die sentrale menslike aktiwiteit in die erediens is gebed.
- Priesterlike aktiwiteit rondom die erediens vra dat die institusionele kant van geloof baie ernstig geneem moet word. Dit vra dat die totale tradisie met sy rituele, simbole, verhale, woorde met sorg en onderskeiding hanteer word in die lewe van die gemeente – omdat 'n groot deel van die identiteit van die gemeente hier gevorm word.
- Die erediens is nie al plek waar priesterwerk gedoen word nie. Die Gereformeerde tradisie se suggestie dat mense by hul huise besoek word, getuig van 'n diepe verstaan van wat priesterskap beteken, naamlik dat ons naby aan mense kom waar hulle werklik leef.

PROFETE

Profete leef naby aan God en herinner ons voortdurend aan die hoopvolle beloftes van die Evangelie.

- Profete se bemoeienis het te doen met die teenwoordigheid van die Lewende in die midde van die gemeente en van die wêreld. Dit beteken dat 'n wesenlike deel van profetewerk is om met mense oor God te praat.
- Die Lewende God het 'n wil vir die lewe van sy gemeente en vir die wêreld. Die profete se bemoeienis gaan oor die verstaan en implikasies van God se wil vir die gemeente. Ons sou kon sê dat profete 'n sterk visionêre funksie het.
- God se wil is 'n heilswil, 'n evangelie. Daar is beloftes aan gekoppel wat hoop en uitsig wil bring. Die inbring en instandhouding van hoop is 'n wesenlike deel van profetiese werk.

As profete 'n taak het om na die Lewende God heen te wys en te herinner aan sy teenwoordigheid en wil, beteken dit dat profetewerk werk met die Bybel is.

- Die omgang met die woord is 'n meerkantige proses waarin ten minste drie vrae telkens aan die orde kom: 1) wie God is? 2) wat verwag Hy van ons? en 3) wat sy uiteindelijke plan met die lewe is?
- Die kern van die profetiese arbeid rondom die Woord gaan egter daaroor dat die gemeente gehelp word om oor God se teenwoordigheid, wil en aktiwiteit in die wêreld na te dink aan die hand van die verhale in die Skrif.
- Die prediking van die Woord tydens die erediens is deel van hierdie breër proses en is dienstig daaraan.
- Daar behoort besondere aandag gegee te word aan lering vanuit die Woord. Die doel van lering is om aan kinders en volwassenes 'n vertroudheid met die verhale van die Skrif te gee sodat hulle self kan leer om oor God, die lewe, en oor hulself na te dink vanuit die Woord.
- Die Woord moet "tydig en ontydig" verkondig word wat beteken dat die Woord aan die orde behoort te kom in die meerderheid van die aktiwiteite of byeenkomste van die gemeente.

KONINGS

Konings begelei en bestuur die gemeentelike lewe met wysheid só dat die heil van God (liefde, reg en vrede) konkreet gestalte kry in die gesamentlike lewe van die gemeente.

herinner ons aan God se beloftes

Die kernsaak hier is dat die predikant as leier van die gemeente strategies en prosesmatig moet leer dink oor gemeentelike prosesse sodat die gemeente begelei kan word om sy geloofspotensiaal te verwesenlik.

- Kennis van gemeentes en hulle eiendomlike werking, hulle prosesse, planne en strukture speel 'n belangrike rol in hierdie deel van die predikante se werk.
- Terwyl die profeet die nuwe visie of droom van die koninkryk aanwys, is dit die taak van die predikant as begeleier om planne te maak hoe die geloofsgemeenskap kan begin beweeg op pad na die droom.
- Hoewel ons sekerlik ook uit die sekulêre wêreld en uit die sosiale wetenskappe iets hieroor kan leer, gaan dit veral oor 'n dieper verstaan van die logika van die Gees en sy werking.
- Konings in Israel was nooit bedoel om heersers in die wêreldse sin van die Woord te wees nie. Hulle was diensknegte van God en van die geloofsgemeenskap wat moes help om "goed gedoen te kry". Hulle was dus eerder begeleiers as heersers.

Die bedoeling van hierdie deel van predikant se werk is dat die heil van God beliggaam sal word in die manier waarop die gemeente daagliks leef met mekaar en met ander mense.

- Die intensie hier is dat God se bedoeling van 'n geloofsgemeenskap wat as lig en sout in die wêreld leef, verwesenlik sal word deurdat die gawes van God se koningsheerskappy soos reg, liefde en vrede sigbaar sal word in die lewe van die gemeente.
- Vir die bereiking van die ideaal is, alhoewel dit maar tydelik en slegs in diens van die gemeente is, bemiddelende programme, prosesse en strukture altyd nodig.

Al drie hierdie ampte het dus te make met die unieke taak van 'n predikant en kan in samehang help om gefokus oor hierdie taak te dink, veral in 'n dag soos vandag waar verskeie faktore 'n verbroekeling van hierdie eenheid veroorsaak. Ons hoop van harte dat hierdie kort reeksie oor die amp van die predikant dominees sal help om hulle taak as 'n roeping te beleef en iets van die sentrale fokus van hulle diens sal verstaan.

Vir 'n uitgebreide bespreking van die amp van die predikant, sien ook:

Burger, C.W. en C.J. Wepener. 2004. "Die predikantsamp. Deel 1: Onduidelikheid oor die kerninhoud van die predikantsamp". NGTT 45/ 1 & 2, 6 – 14.

Burger, C.W. en C.J. Wepener. 2004. "Die predikantsamp. Deel 2: Op soek na 'n Bybelse visie van die amp: Ironieë en verrassings". NGTT 45/ 1 & 2, 15 – 22.

Wepener, C.J. 2004. "Die predikantsamp. Deel 3: Die take van die predikant in die Gereformeerde tradisie - histories en ekumenies beskou". NGTT 45/ 1 & 2, 152 – 165.

Burger, C.W. 2004. "Die predikantsamp. Deel 4: Predikantwees in die Gereformeerde tradisie in die 21ste eeu – nuwe uitdagings en nuwe tendense". NGTT 45/ 3 & 4 (verskyn eersdaags).

Burger, C.W. 2004. "Die predikantsamp. Deel 5: Kan die drie-ampteleer ons help om 'n Bybelse fokus aan die predikantsamp te gee?" NGTT 45/ 3 & 4 (verskyn eersdaags).